

"YAHYA ŞİRVÂNİ"

77

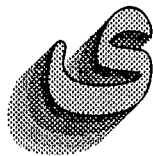
Handiçkarta / Culiya

922-87
A.H.M. H

- Yahya-yı Şirvani

Sayyid Yahya Şirvani ve Şarh-i Maratib-i Asrar-ı Kulüb. SELİM (ÖCAL), Ayper. Bil. 7607
Uz. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1989. 57s.
Danışman: Prof.Dr.A. Naci Tokmak. Özet dili: Tü.

11 MAYIS 1993

تاش کوپری زاده (۱۴۹۵ - ۱۵۶۱ م) گفته، پیروان او که به ده هزار تن می‌رسیده‌اند در کشورهای همسایه نیز پراکنده بوده‌اند. مکتب فلسفی او مخالف تشیع صفوی بود. آرامگاه او در حیاط کاخ شروان شاهان باکو است. از سید یحیی هجده اثر به فارسی، ترکی و عربی به جا مانده که بیش‌تر در باطنی‌گرایی است و پاره‌ای از آن‌ها در سده نوزدهم میلادی در ترکیه منتشر شده است. از شعرهای او است: «به بسم‌الله کنم آغاز گفتار - که بی این هیچ نتوان کرد رفتار / ابتدا کردم به توحیدت زبان - بی نشانی بی مکانی بی زمان.» از آثارش: اسرارالطالبین که در بیست و چهار فصل تدوین شده و مشهورترین اثر مؤلف است؛ شفاءالاسرار به ترکی؛ اسرارالوحي؛ کشف القلوب که نسخه‌ای دست‌نویس از آن به شماره ۲۹۰۶/۱ در کتابخانه مغنيسا نگه‌داری می‌شود؛ شرح مراتب اسرارالقلب که نسخه‌ای دست‌نویس از آن به شماره ۲۹۰۶/۵ در کتابخانه مغنيسا نگه‌داری می‌شود؛ اسرارالوضوء؛ رموز الاشارات/رسالة الاشارات که نسخه‌ای دست‌نویس از آن به شماره ۲۹۰۶/۳۰ در کتابخانه مغنيسا نگه‌داری می‌شود؛ شرح اسمای ثمانیه که نسخه‌ای دست‌نویس از آن به شماره ۲۹۰۶/۶ در

یحیی‌اوف (yah.yā.of)، عادل، ۱۹۳۹ م - ، فارسی‌پژوه اذربایجانی. در دانشگاه دولتی باکو دانش‌آموخت و موفق به دریافت دانشنامه کارشناسی ارشد شد. وی نزدیک به بیست و سه سال در سمت دانشیار زبان فارسی در دانشگاه خاورشناسی تدریس کرد. شماری از مقالات او از این قرارند: «وجوه افعال در آثار نظامی گنجوی» (باکو، ۱۹۹۶ م)؛ «افعال لازم در آثار نظامی گنجوی»؛ «افعال متعدی در آثار نظامی گنجوی».

منبع: شناسنامه زبان فارسی، ۷۸.

یحیی‌ای شروانی (yah.yā.ye.šer.vā.ni)، سید جلال‌الدین یحیی متخلص به خلوتی، فرزند بهاء‌الدین، شماخی ۸۱۳ - باکو ۸۶۷ ق، فیلسوف، دین‌شناس و صوفی ایرانی. در زادبومش برآمد و مقدمات علوم را در همان‌جا فراگرفت. در جوانی به باکو کوچید و در آن‌جا به تدریس سرگرم شد. وی از مقربان درگاه خلیل یکم شروان‌شاه (۸۲۰ - ۸۶۷ ق) بود و در روزگار خویش در ایران و شرق نزدیک آوازه داشت. در تبریز و بردعه درس می‌گفت و شاگردان بسیاری تربیت کرد و آن‌چنان که

(أنظر: هدية العارفين 528/2 ؛ عثمانلي مؤلفري 198/1،

فهرس سيف الدين أوزاكة 239/5)

من تصانيفه :

1 - أخلاق محمودة (ت)

جامعة إستانبول رقم 3671 ورقة 101-92 ؛

2 - أسرار الطالبين - في التصوف والعبادات (ت)

أسعد أفندي رقم 9/3597 ؛ عثمان أركين رقم 218 ورقة

36 ؛ جامعة إستانبول 87 ورقة 5-31 ؛

3 - أشعار يحيى جلال الدين - في الأدب (ف)

نورعثمانيه رقم 4904 ورقة 275-277 ، 940 هـ

4 - أطوار القلوب - في التصوف (منظوم) (ف)

نورعثمانيه رقم 4904 ورقة 28-32 ، 940 هـ رقم

7/4904 ورقة 20-28 ، 940 هـ جامعة إستانبول

1127 ورقة 57-73 ؛ رقم 954 ورقة 58-68 ؛

5 - أوراد سيد يحيى الشرواني = أوراد الخلوئية (ت)

سيف الدين أوزاكة مجموعة 3/18947 ؛ أحمد ثالث بيكسر

839 ورقة 11 ؛ أحمد ثالث قوشلر 1/1762 ؛ نايزيد

1/1390 ؛ كمانكش 296 ؛ رقم 297 ورقة 15 ؛ رقم

2/4 ورقة 55-70 ؛ جامعة إستانبول 6516 ورقة 44-49 ؛

أمانت خزينه سي 1073 ورقة 10 ؛ رقم 1076 ورقة 12 ؛

6 - بيان أسرار الطالبين - في التصوف

دوكوملي بابا رقم 234 ؛

7 - تصرفات ومكاشفات - في التصوف (ف)

جامعة إستانبول رقم 954 ورقة 100-101 ؛

8 - جهل منازل وهفت إقليم

نورعثمانيه رقم 4/4904 ورقة 10-11 ، 1260 هـ

9 - رسائل يحيى الشرواني - في التصوف (ف)

بلديه يكي باغشطر رقم 514 ورقة 89 ، 1260 هـ

10 - رسالة في بيان العلم (منظوم) (ف)

جامعة إستانبول رقم 1127 ورقة 73-84 ؛ رقم 954 ورقة

98-90 ؛ نورعثمانيه رقم 8/4904 ورقة 28-32 ، 940 هـ

رقم 4904 ورقة 32-34 ، 940 هـ

11 - رموز الإشارات - في التصوف (ف)

جامعة إستانبول رقم 954 ورقة 18-20 ؛ نورعثمانيه رقم

4904 ورقة 9-10 ، 940 هـ رقم 3/4904 ورقة 9-

10 ، 940 هـ

12 - سر الأسرار - في التصوف

عزيز محمود هدايي رقم 379 ورقة 43 ، 1269 هـ

13 - شرح أسماء الثمانية أم الأسماء (منظوم) (ف)

جامعة إستانبول 1127 ورقة 85-97 ؛ رقم 954 ورقة

76-68 ؛ نورعثمانيه رقم 4904 ورقة 20-23 ، 940 هـ

رقم 6/4904 ورقة واحدة 940 هـ

14 - شرح سؤالات كلشن أسرار (منظوم) (ف)

جامعة إستانبول رقم 954 ورقة 76-89 ؛ نورعثمانيه رقم

4904 ورقة 23-28 ، 940 هـ

15 - عجائب القلوب - في التصوف (ف)

جامعة إستانبول رقم 954 ورقة 101-102 ؛

16 - فتح الأسرار في شرح ورد الستار ليحيى الشرواني - في

الأدعية والأذكار

فيون أوغلي رقم 10315 ورقة 62 ، 1118 هـ الشارح هو

حريزي زاده كمال الدين أفندي ؛

17 - قصة حلاج منصور (منظوم) (ف)

جامعة إستانبول رقم 954 ورقة 98-100 ؛

18 - كشف القلوب - في التصوف (ف)

كمانكش رقم 7/49 ورقه 66-97 ؛ أسعد أفندي رقم

13/1447 ؛ جامعة إستانبول رقم 954 ورقة 12 ، 820 هـ

نورعثمانيه رقم 1/4904 ورقة 6 ، 940 هـ متحف

مولانا 5/2121 ورقة 7-18 ؛

19 - كليات سيد يحيى الشرواني - في التصوف (ف)

جامعة إستانبول رقم 1127 ورقة 97 ؛ رقم 954 ورقة

105 ؛ نورعثمانيه رقم 4904 ورقة 315 ، 940 هـ حفيد

أفندي رقم 321 ؛

20 - مراتب أسرار القلوب - في التصوف (منظوم) (ف)

جامعة إستانبول رقم 1127 ورقة 39-56 ؛ رقم 954 ورقة

46-58 ؛

21 - منازل العارفين (العاشقين) (منظوم) (ت)

جامعة إستانبول رقم 954 ورقة 12-18 ؛ رقم 1127 ورقة

39 ؛ رقم 954 ورقة 21-46 ؛ نورعثمانيه رقم

2/4904 ورقة 6-9 ، 940 هـ أسعد أفندي رقم 1742 ؛

22 - الورد الستار - في الأدعية

فاتح مجموعة رقم 37/5427 ؛ عزيز محمود هدايي رقم 242

ورقة 3 ؛ نوري آراسلر رقم 1/141 ورقة 7 ؛ عاشر أفندي

21/426 ورقة 221-225 ؛ طبع في إستانبول 1971 ؛

23 - هفت وادي = شرح مراتب أسرار قلوب (ف)

نورعثمانيه رقم 4904 ورقة 17-20 ، 940 هـ رقم

5/4904 ورقة 11-20 ، 940 هـ

123588

Yahya-ye Şirvanî
220077

BAKU'DEN ANADOLUYA YANISAYAN IŞIK

HALVETÎ PİR

SEYYİD YAHYÂ ŞİRVÂNÎ

HAYATI VE ESERLERİ

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi Yavuz ARGIT Bölümü	
Dem.No.	123588
Tas.No.	922.97 7AH

8007 922.97

HAZIRLAYAN

Dr. Hasan Almaz

Ankara 2001

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ FARS DİLİ VE EDEBİYATI
ANABİLİM DALI

SAYYID YAHYA ŞİRVÂNİ
VE
ŞARH-İ MARÂTİB-İ ASRÂR-I KULÛB

91468

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan :

AYPER SELİM
(ÖCAL)
86/510

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	91468
Tas. No:	922.977 ŞİR

YÖNETEN

Prof. Dr. A. NACİ TOKMAK

İSTANBUL — 1989